

**TRANSCRIPT VAN DE VERGADERING VAN DE COMMISSIE P&C PRODUCTEN VAN HET HOOGHEEMRAADSCHAP
DELFLAND
d.d. 12 mei 2022**

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond iedereen. Het is inmiddels half 8 geweest. Wij zijn live, dus ik wil heel graag deze vergadering van de P&C commissie gezamenlijke vergadering openen. Iedereen van harte welkom heten. Misschien een opmerking vooraf. U ziet allemaal het boekje Waterbeheerprogramma 6 op hoofdlijnen. Dat Waterbeheerprogramma is natuurlijk de vorige week vastgesteld en dit is het definitieve boek op hoofdlijnen wat we graag bij deze aan alle leden uitdelen. Ik wil ook vanzelfsprekend onze ambtenaren op de tribune welkom heten en ook toehoorders die deze vergadering volgen via het internet. En ik kan nu al zeggen er staan heel wat stoelen achter de ambtenaren, en dat is omdat wij zoals waarschijnlijk u allemaal weet, afgelopen weken een ProDemos cursus georganiseerd hebben om nieuwe leden geïnteresseerd te maken om wellicht zich verkiesbaar te stellen voor de waterschapsverkiezingen volgend jaar. En die cursus die eindigt vandaag met een bezoek aan een echte commissievergadering. Dus wij worden zo dadelijk nauw gadeslagen. En ik zei al: we zullen op onze best behaviour zijn. Dat zullen we zien. Ik stel voor om toch even net als we dat doen bij een digitale vergadering even de leden langs te lopen om even aan te geven dat u aanwezig bent. En misschien is het ook goed als er twee leden zijn van één fractie om even aan te geven wie het woord wil voeren. Mag ik beginnen met de heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja voorzitter, dat mag zeker. Nou, Tom Oostvogels, VVD en ik voer het woord.

De voorzitter: Prima.

Mevrouw Bresjer: Karin Bresjer, VVD.

De heer Heijboer: Ko Heijboer, AWP Delfland.

De heer Vissers: Goedenavond voorzitter. Marcel Vissers. Ik zal niet het woord voeren vanavond voor Water Natuurlijk, dat doet mijn collega.

Mevrouw Jenniskens: Goedenavond allen, en speciaal de voorzitter. Ik ben Annemiek Jenniskens en ik voer het woord.

De heer Simon: Goedenavond voorzitter. Bart Simon, Partij voor de Dieren.

De heer Van Boxmeer: Goedenavond voorzitter. Stijn Van Boxmeer, Natuurterreinen.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Goedenavond. Nieske Dijkshoorn, fractie Ongebouwd.

De heer Fekkes: Goedenavond. Sjoerd Fekkes, 50PLUS.

De heer Hofman: Pieter-Jan Hofman, CU-SGP.

De heer Maaswinkel: Goedenavond, voorzitter. Ruud Maaswinkel. Mijn collega voert het woord.

De heer Jansen: Goedenavond voorzitter. Ik ben Maarten Jansen, en ik ga het woord voeren namens onze partij.

De heer Verhage: Goedenavond. Peter Verhage, fractie Gebouwd.

De voorzitter: Ja, bedankt. Dat zal ik het herhalen voor de duidelijkheid. En verder zit links en rechts van mij het hele college, alle hoogheemraden en de secretaris vanavond is de heer Cuypers. En verder zoals u uit het rondje kunt opmaken zijn niet alle fracties vertegenwoordigd. Wij hebben van tevoren een e-mail gekregen van de heer Hombergen namens de fractie van de Partij van de Arbeid om aan te geven dat zij helaas niet aanwezig kunnen zijn maar dat ze wel hebben aangegeven schriftelijk volledig kunnen instemmen met de voorliggende besluiten. Maar daar komen we straks op. Deze commissie heeft altijd het voorrecht om een hele simpele agenda te hebben, maar toch wil ik u de gelegenheid geven om iets van de agenda te vinden. Kunnen we de agenda vaststellen? Ja? Dan is het bij deze vastgesteld.

2. Toezeggingenlijst gezamenlijke commissie P&C (bijlage audiotranscript)

De voorzitter: En dan ga ik door naar punt 2, de toezeggingenlijst. Zijn er onder de leden nog opmerkingen over de toezeggingenlijst? Dat zie ik ook niet. Dan is daarmee de toezeggingenlijst ook vastgesteld. Zijn er nog opmerkingen over het audiotranscript? Ook niet.

3.B BESPREEKSTUK

3.B 01 Jaarstukken 2021

De voorzitter: Dan betekent het dat wij door kunnen naar de hoofdmoot van de vergadering, de jaarstukken. En ik wil de heer Ouwendijk vragen om een korte inleiding te geven. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja dank u wel, mijnheer de voorzitter. Aan de orde de jaarstukken 2021. Er is natuurlijk een heleboel over te zeggen. Dat ga ik niet doen. Ik beperk mij even tot het proces van de totstandkoming. Er is aardig wat werk verricht zowel hier in huis als door de VV-leden met betrekking tot de rekeningcommissie die in samenspraak met de accountant naar de jaarrekening hebben gekeken, daar advies over gegeven hebben. Het college heeft ook op dat advies gereageerd, in die zin dat alle aanbevelingen die daar gedaan worden dat die ook overgenomen en uitgevoerd gaan worden. Ik wil iedereen die bijgedragen heeft aan de jaarrekening daarvoor hartelijk dankzeggen. En ik denk dat het goed is om dan nu nadat de technische vragen op uitgebreide wijze wat mij betreft beantwoord zijn we nu over kunnen gaan tot de inhoudelijke behandeling, dus ik geef het graag in bespreking.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ouwendijk, en dan wil ik dit keer linksom beginnen. Ik geef de heer Verhage het woord.

De heer Verhage: Ja dank u wel, voorzitter. Ja, laat ik beginnen met namens onze fractie complimenten te maken voor de organisatie en de portefeuillehouder. Als we kijken naar de jaarstukken, de volledigheid en de overzichtelijkheid, helderheid, complimenten daarvoor. Ook omdat de accountant in zijn verslag, of in haar verslag, relatief weinig bemerkingen heeft. Het is alleen maar een gunstig teken. Het tweede is nog geen vraag, maar ook dankzegging voor de beantwoording van de technische vragen. Ik heb wel gezien dat bij die technische vragen blijkbaar zijn de jaarstukken voor de meeste partijen vrij duidelijk omdat er weinig vragen waren. Ja, van onze kant, wij vinden een jaarrekening zeer belangrijk. Het is een document waarin de

financiële verantwoording wordt afgelegd over het afgelopen jaar met een toelichting, en wij beschouwen dat ook als een van de visitekaartjes van ons waterschap. Dus het is een heel belangrijk document, en daarover dit ook best een belangrijke commissievergadering. Dat gezegd hebbende, een aantal vragen. Laat ik beginnen met het advies van de rekeningcommissie. Zoals u weet geeft de rekeningcommissie een advies aan de VV, en de VV die kan ook beslissen per advies of zij dat overnemen of niet. En ik ben wel benieuwd van andere fracties te horen vanavond hoe zij aankijken tegen de adviezen. Dat is één vraag. Dan een andere vraag is, een beetje een algemene vraag. Als wij kijken naar de uitgevoerde werkzaamheden in 2021 en wel of niet gerealiseerde investeringen heb ik twee vragen. Een, is de organisatie Delfland dit jaar voldoende geëquipeerd om alle geplande werkzaamheden uit te voeren? En de tweede vraag die daarmee samenhangt is, heeft de reorganisatie geleid tot het gewenste doel? Zit inmiddels de juiste man, vrouw op de juiste plek? Dan heb ik een aantal vragen naar aanleiding van de technische vragen die wij gesteld hebben, en ik zal proberen het technische weg te laten, maar ik ontkom er niet aan om toch op een aantal dingen iets in te gaan. Wij hebben gevraagd hoe het stond met de verkoop van de locatie Kijkduin. De locatie Kijkduin is in 2021 verkocht voor een bedrag van anderhalf miljoen. Nou, we hebben gevraagd op welke wijze is die verkoopprijs tot stand gekomen? Nou, daar hebben we een antwoord op gehad, maar ik wou toch even nog de vraag stellen: hebben wij niet als Delfland onszelf iets tekortgedaan? Want de marktwaarde op het moment van verkoop was 1.535.000. De koopsom of de verkoopsom die wij ontvangen hebben bedroeg 1.475.000. Dat is toch een verschil van 60.000. Nu is dat voor een pand van anderhalf miljoen wellicht niet heel veel, maar 60.000 is ook voor Delfland best een behoorlijk bedrag, dus mijn vraag is hebben we onszelf toch niet tekortgedaan? Dan een vraag over de weerstandscapaciteit. Ja, die kun je op twee manieren lezen. We gingen ervanuit dat de weerstandscapaciteit 2,0 bedraagt, dat zegt ook de accountant. Maar eigenlijk zou je moeten uitgaan van een weerstandsvermogen, en dan moet je uitgaan van een ratio die resteert ná bestemming van het resultaat en dan kom je uit op 1,6. Dus de vraag de portefeuillehouder: wat is het nu, is het 2,0, is het 1,6? En de vraag die wij daarbij ook hebben is, wij vinden, als Delfland hebben we de ambitie die ligt tussen de 1 en de 1,4, en dat heet dan een voldoende weerstandsvermogen. De waterschappen in Nederland zaten, en ik heb het jaartal niet, maar volgens mij was het gemiddelde in 2020 zaten die op 2,7, dus dat is best hoog. En de vraag is: moeten wij als Delfland niet onze ambitie iets verhogen door niet meer te streven naar een voldoende weerstandsvermogen maar naar een ruim voldoende weerstandsvermogen? Dan een vraag. We hebben een vraag gesteld over de grondslag voor de verdeling van de kosten voor organisatie, bestuur over watersysteem en zuiveringsbeheer. En de vraag is: is het juist dat wij als Delfland vanaf 2023 met een begroting 2023 volledig gaan werken met het zogenaamde gesloten systeem? Eens even kijken. Volgens mij ben ik er dan. Ja, dat waren even mijn vragen in eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel de heer Verhage. In de tussentijd zie ik dat onze publieke tribune behoorlijk gevuld is, dus ik wil bij deze nog een keer alle cursisten die de cursus ProDemos gevolgd hebben van harte welkom heten om deze vergadering vanaf de tribune bij te wonen. En ik hoop dat velen van u geïnspireerd zijn door de cursus om u wellicht kandidaat te stellen. Ik ga nu door naar de heer Jansen.

De heer Jansen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ook vanuit het CDA complimenten voor deze stukken. Ze zien er goed uit, ze zien er helder en overzichtelijk uit en de inhoud behaagt ons ook, dus het kan eigenlijk niet beter. En het begint eigenlijk al met het voorblad waar weer het kaartje van Delfland is teruggekomen. Bij afwezigheid van de PvdA wil ik die opmerking in ieder geval hier even maken. Maar als je inderdaad kijkt naar de inhoud dan zien we dat we een prima resultaat hebben, 9,8 miljoen overschot, afbouwen van een schuldenlast die nu om het gemiddelde van de Nederlandse waterschappen zit, en de tarieven die ook gelijk zijn gebleven, maar nog wel altijd heel hoog zijn. En dat, als je dat vergelijkt - ik ga toch een beetje terugkijkend naar afgelopen jaar, dat hoort bij de jaarstukken - hebben we toch best wel een moeilijk jaar

gehad waar corona een grote impact heeft gehad, en daarom wil ik ook vanuit deze plek ook complimenten aan het ambtelijk apparaat nogmaals geven zoals ik dat ook vorig jaar hebt gedaan, dat ze toch ook in het afgelopen coronajaar toch heel goed werk hebben verzet. Ook goed dat het advies van de rekeningencommissie aan de Verenigde Vergadering door het college netjes van wederhoor is voorzien. En vanuit CDA als antwoord op de vraag van mijn collega Verhage kan ik zeggen dat wij de adviezen van de rekeningcommissie zullen overnemen. Dat zal u niet verbazen. Ik heb vier kleine punten die ik even nog wil doorlopen. De eerste is contact met inwoners en ondernemers. Tweede, dat zijn onze succesfactoren en de successen die we hebben gehaald, uitdagingen en uiteindelijk als vierde punt de financiën. Contact met de inwoners en ondernemers. Dat was het afgelopen jaar erg moeilijk. Vanuit het CDA in ieder geval wel complimenten voor alle moeite die er ook is gedaan, en met name bijvoorbeeld de bedrijfsbezoeken in het kader van controles en handhaving maar ook advies. Ook contact met inwoners is ook de belastingheffing, en ook vanuit hier wil ik graag mijn complimenten aan de RBG die erg goed werk hebben gedaan. En ten aanzien van het klimaatbewustzijn. De acties die zijn gedaan richting de tuincentra. De successen van afgelopen jaar die wil ik opnoemen, en daar heb ik ook nog een paar vragen bij. De afronding van Houtrust, complimenten daarvoor. Ik denk dat dat een grote verbetering is. En als je kijkt naar in hetzelfde kopje de duurzame inkoop, dat we daar op 49 procent zitten, dat behaagt ons zeer, en we hopen ook dat dat in de komende jaren flink vooruitgaat. Dan een compliment voor dat er weer extra Rainlevr-capaciteit is gekomen, dat er meer ondernemers aan meedoen. En ook voor de waterkwaliteit, want we mopperen altijd wel over de waterkwaliteit maar het percentage gewasbeschermingsmiddelen is nog steeds weer lager dan verwacht, dus we zijn er nog niet, maar we zien wel dat dat lager is dan in de begroting stond. De uitdagingen. Mijn collega Verhage zei dat ook al. De heer Verhage, excuus, zei dat ook al, dat de investeringen wat achterlopen. En we vragen ons af wat zijn nu de risico's daarvan? Hebben we geen risico's dat de bouwkosten uiteindelijk hoger zullen zijn, zeker gelet op de stijging van bouwmaterialen op dit moment. En de vertraging van die dossiers, dat baart ons ook zorgen. Met name wil ik even hier noemen het baggeronderhoud. Nou, we vinden echt dat er aandacht besteed moet worden om die achterstand in te halen, en we hebben daar al wel inderdaad ... De portefeuillehouder heeft er al wel wat over gezegd, maar ik wil het nog een keer benadrukken dat het voor het CDA wel echt belangrijk is. Waterkwaliteit is natuurlijk ook een uitdaging nog steeds en we hopen dat we toch de stappen die we afgelopen jaar misschien wat minder hard hebben kunnen zetten dat we dat de komende jaren wel kunnen halen. En een van de ideeën die we daarbij hebben is de instelling van een proefpolder waarbij je op basis van maatregelen kunt kijken wat wel werkt en wat niet werkt. En als laatste uitdaging is het ziekteverzuim wat overigens heel erg laag was als je kijkt naar de coronaeffecten waarvan het nog altijd op 4,1 procent ligt. Laatste punt zijn de financiën. Nou, heel content met de netto schuldquote op 243 procent. Wij maakten een beetje op uit de jaarstukken omdat het onder de grens van 250 procent is dat het weer omhoog kan, maar wat het CDA betreft mag het echt wel ook laag blijven. Wij vinden ook dat we hier ruim moeten voldoen aan het weerstandsvermogen, want ook dat geeft de financiële gezondheid van je organisatie weer. En als laatste wil ik nog even zeggen dat het inderdaad ook voor het CDA belangrijk is dat de tarieven in ieder geval gelijk blijft. Ik wil nog een laatste puntje ook over de projectenoverzichten omdat we dat het afgelopen jaar ook hebben besproken en nu ze ook op de agenda staan. We zijn er heel content mee dat ze in ieder geval gegeven zijn. We denken wel dat we nog wat aan het format moeten schaven, want die verschilt nogal. En een suggestie vanuit onze kant is om het format van waterveiligheid daarin te volgen, maar dat is een pure suggestie. We hebben juist om die projectoverzichten gevraagd vanwege de bulkkredieten, maar tot onze verrassing zien we ook bulkprojecten op de projectoverzichten staan, dus let daar even op dat het wel goed moet zijn dat het ook voor ons dat we een overzicht krijgen van alle projecten, en dat het niet verzameld wordt. En als laatste heeft ook met het projectenoverzicht te maken, dus eigenlijk een compliment voor het binnenhalen van zoveel subsidies. Dat zagen we nu voor het eerst goed in die projectenoverzichten. Dus dank daarvoor, en dit waren mijn punten.

De voorzitter: Dank u wel de heer Jansen. Ik geef nu het woord aan de heer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Ook van onze kant complimenten naar de organisatie en het bestuur. Wij waarderen ook de inzet en zeker gezien de moeilijke periode die we achter onze rug hebben vind ik dat zeker een pluim waard. Ik ben momenteel bezig met een historische studie over de twee sluizen die we in Maassluis hebben, de Monsterse Sluis en de Wateringse Sluis. Het is interessant, kan ik zeggen, hoe de ontwikkeling van onze waterstaat is geweest, en daar kom ik ook een passage tegen van de ontwikkeling van het Delflandgebied in de Romeinse tijd. En in die tijd werden ook dijkwerken uitgevoerd en verkavelingen, maar die zijn niet meer terug te vinden. Wel was een van de veldheren onder de indruk en die noemde de werken die de Romeinen aanlegden werken van vrede. En dan zeg ik: ja dan zijn wij eigenlijk als waterstaters vredestitelers, omdat wij een wereld scheppen die leefbaar wordt en weer toekomst geeft voor mensen die hier wonen en werken. Dus dat vond ik een bijzondere passage, daarom wilde ik die met jullie delen. De jaarstukken. Vooraf vindt onze fractie dat we moeten gaan nadenken: moeten we het financieel beleid niet gaan kantelen wat betreft de investeringen en reserveringen van bedragen? Vrij forse investeringen staan ons te wachten. Ik kan noemen De Groote Lucht, de grote zuiveringsinstallatie in Vlaardingen. Ik kan ook noemen de KRW-doelen. Bovendien de wateroverlast en de droogte. Die vergen dus extra investeringen om vooruit een buffer te realiseren om dat op te kunnen vangen. En volgens de wet kunnen wij als wij maar werken reserveren in onze meerjarenraming reserves opbouwen. En waarom willen wij aangeven om daarover na te denken? Omdat er anders een schokkend effect voor de omslagen voor onze bewoners te wachten staat dat we niet onverwachts een forse investering hebben die we niet voorzien hebben, en dat we dat ook moeten omslaan over de ingezetenen. Dus wij denken dat we tijdig, zullen wij bij de kadernota misschien daar wat meer over horen, daarop voorsorteren. We hebben goede nota genomen van de bevindingen van de rekeningcommissie. Wij stemmen in met de adviezen. Wij vinden het ook duidelijk en helder vertolkt. Alleen een reactie van ons bestuur, dijkgraven en hoogheemraden, valt ons een beetje tegen. Waarom? Omdat de aanpak en uitwerking van de adviezen pas op een later stadium worden voorzien, en wij zouden het op prijs stellen als nog dit jaar de effecten en voorzieningen in beeld worden gebracht, het liefst in de begroting. Naar aanleiding van de managementrapportage, vond ik een helder stuk, onze fractie, enkele zaken om over na te denken en stil te staan. Het werd al genoemd door het CDA het achterstallig onderhoud. Het wordt benoemd. Alleen omvang van het achterstallig onderhoud, wat staat ons nog te wachten, dat wordt niet duidelijk uit het verhaal. Moeten wij nog forse investeringen plegen of niet? Daarnaast hebben we nog een opmerking over groen gas en alle investeringen die wij in dat kader doen. Moeten wij niet overwegen om ook energievoorziening voor onze bewoners te kunnen realiseren? Daar zullen wij vragen over stellen met het verzoek om richting Tweede Kamer en via de Unie van Waterschappen te bezien of de waterschappen de bevoegdheid kunnen krijgen om hun zuiveringsheffing ook in te zetten voor voorzieningen van energievoorziening, en zeker in deze tijd met de geopolitieke situatie lijkt ons dat de moeite waard om te bezien zodat we de energiebehoefte in Nederland op een goed peil kunnen krijgen. Hybride werken nog de aandacht. Om die mogelijkheden uit te breiden zouden wij het op prijs stellen zodat de organisatie flexibel kan opereren zowel fysiek als online. Biodiversiteit baart ons ook zorgen. We hebben nu de bever die ons land ook bereikt heeft vooral ons buurwaterschap, de Hollandse Delta ten zuiden van ons. Daar zijn al aardig wat burchten gevonden, en ja, dat geeft toch extra investeringen en voorzieningen om dijken en dergelijke en wegen te beschermen. En ja, er is een beheerplan in ieder geval via de Stichting en Onderzoek Waterbeheer opgesteld om die bever een goede weg te begeleiden, maar wij zullen dus aardig wat voorzieningen ook voor onze oevers en dergelijke moeten overwegen als wij graverijen in kaden willen voorkomen. Dat geldt ook voor de wolf. Wat zullen ook heiningen aan moeten leggen in de toekomst misschien om onze schapen te kunnen beschermen tegen eventuele komst van de wolf. Dus biodiversiteit, hoe mooi ook, kent ook zijn grenzen. We moeten ook uitkijken dat we niet een zekere monocultuur krijgen waar we het evenwicht in de natuur ernstig

in onbalans brengen. Zwemwater, extra aandacht. Vooral een van de plassen in het Westland De Wollebrand is wederom een zwembod afgekondigd. Dat is ontzettend jammer. Misschien is het de moeite waard om eens te overwegen in overleg met de provincie moet deze plas nog wel gehandhaafd blijven als zwemwater? Daar is het van belang ook om in overleg met andere partners, we hebben het een aantal keren ook aangestipt, die ook mede investeren, want Delfland heeft eigenlijk slechts een taak om te monitoren, is onze opvatting. Waterkwaliteit, de KRW, dat vergt ook extra aandacht. Heb ik al in het begin gezegd, en wij zullen alle zeilen moeten bijzetten om het systeem op orde te brengen. En in dat verband wil ik toch nog in overweging geven om de Bernisse Werken, zeg maar de Brielse Meerleiding anders gezegd, toch weer in te gaan zetten voor het doorspoelsysteem van onze wateren, en zeker met deze droge tijd dat we ook de peilopzet en dergelijke al voor kunnen zijn. Tenslotte de achterstand van de baggerwerken. Dat vinden wij zeker van belang om die achterstand snel in te lopen, zeker met wateroverlast en watervoorziening. Het systeem moet op orde zijn zodat suppletie van water en toevoer en afvoer in orde zijn. Wij zullen ook in dat verband vragen stellen ten aanzien van de inzet van de controle op de wateren dat ze op afmetingen blijven van vrijwilligers wat betreft onze schouwmeesters. En daar zullen wij later ook schriftelijke vragen net als bij de energievoorziening indienen, zodat alle leden daarvan kennis kunnen nemen, en ook van het antwoord en de reactie van ons bestuur. Tot zover de bijdrage van onze fractie.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Hofman. Ik merk wel op dat veel van die opmerkingen misschien meer passen in een discussie over de kadernota. Terwijl we hier natuurlijk toch terugblikken en de VV expliciet gevraagd heeft om een knip te leggen tussen kadernota en de jaarstukken. Maar goed, dank u wel. De heer Fekkes.

De heer Fekkes: Dank u wel, voorzitter. Waardering voor de opstellers, en ook waardering voor het ambtelijk apparaat in deze moeilijke situatie om toch weer zo'n degelijk stuk te produceren. Voor wat betreft de rekeningcommissie, akkoord met hun voorstellen. Ondersteun ik van harte. De uitwerking die komt heb ik begrepen, dus dat zien wij tegelijkertijd. Mijn voorgangers, de vorige sprekers, die hebben een aantal opmerkingen gemaakt over risico dingen die dan moest gebeuren, dingen die beter konden, die misschien wat sneller konden worden aangepakt. Ja, ik denk dat we dat toch maar aan het college moeten overlaten. Het is gebleken, die zijn zo langzamerhand wijs genoeg om de orde te handhaven wat betreft de uitvoering van de Waterschapswetten, dus ik zou op dit moment geen suggesties meegeven. Wat mij net even triggerde was de opmerking dat de tarieven, de aanslagen, gelijk moesten blijven. Daar hebben we in de commissie, de BOF, heb ik daar mijn visie opgegeven dat voor de hogere segmenten woningen, de duurder woningen dat dat behoorlijk uit de hand dreigde te lopen, maar toen hebben we afgesproken dat we daar op een later stadium, en ik denk dan met de begroting 2023, op terug moeten komen. Ja voorzitter, ik denk dat ik dit dan maar heel kort hou. Nogmaals complimenten, en als u dat wilt weten, we gaan akkoord met de stukken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Fekkes. En heeft u ook gereageerd op de vraag van ... Ja, oké prima. Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Ja, dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ook onze fractie de complimenten geven aan de organisatie voor het voorliggende stuk en de bijlages. Onze fractie is blij met het positieve resultaat. We hebben natuurlijk wel gezegd dat we op de nullijn gaan zitten om het te doen, maar toch zijn dit meevallers die goed te verklaren zijn waardoor we dus die 9 miljoen overhouden. We zijn er blij mee en ook de verdeling zoals we als besproken hebben met gescheiden systeem, daar kunnen we mee instemmen. We zijn ook blij dat de netto schuldquote zelfs onder wat we afgesproken hebben terecht is gekomen. Wat ons betreft gaan we daar ook in door, en is het niet zo dat we nu een kantelpunt hebben om het weer op te laten

lopen, want we krijgen nog veel wat we moeten doen in de komende jaren. Ook wil ik complimenten geven voor de technische vragen en de beantwoording daarvan. Dinsdagavond waren ze ook goed toegelicht, en omdat dat niet een onderdeel maakt van deze beraadslaging wil ik daar toch één ding uithalen en dat is dan het projectoverzicht wat wij gevraagd hebben, en dan kan misschien de portefeuillehouder wat van zeggen hoe hij dat dan misschien in de toekomst wil doen. Het ging vooral over hoe wij de projecten kunnen volgen. Wat ons betreft ook ... Graag dat de projectoverzichten op een lijn komen, dat we ze allemaal gelijksoortig kunnen behandelen en goed overzicht kunnen houden. Er zit nu een grote afwijking in, want als je ziet naar het projectoverzicht van de Natte Ecologische Zones. Daar staat over 2016-2021 is nog 5 miljoen eigenlijk over wat niet besteed is. Ja, hebben we dan te ruim het bulkkrediet gegeven? Wij als fractie zijn altijd kritisch op het bulkkrediet, dus dat baart ons wel zorgen. En ook de opbouw van dit projectenoverzicht lijkt meer op het beginstuk wat we hadden bij het projectoverzicht van buitengewoon onderhoud waar ook projecten op staan die al lang afgewerkt zijn of waar ... Dus vandaar kan daar goed aan gesleuteld worden? We zijn ook blij met de rekeningcommissie. De commissie heeft altijd veel tijd gezet om de jaarrekening goed te keuren en om er goed advies voor te krijgen. En wij ondersteunen ook het verslag van de rekeningcommissie wat opgezet is. Daar staan twee punten in die ons ook aanspraken en dat is dan het assetmanagement, de achterstand erop. Wat ons betreft had die memo eigenlijk er al wel mogen zijn dat er achterstanden zijn, want hoe gaan we dat inlopen? We weten uit het gebied dat er best al wel plekken zijn waar vorig jaar al bewoners hebben geklaagd over dat de kades afgaan, en hoeverre lopen we achter? Dus ik ben heel erg benieuwd naar die memo, en als aandachtspunt van de rekeningcommissie dan ondersteunen wij die ook heel graag. Cybersecurity is natuurlijk een actueel onderwerp en dat blijft ook onze aandacht vragen. Ook daar de inzet die al gedaan is door de organisatie en het blijkt elke dag kan het weer veranderen, dus daar heel veel succes. En dat ondersteunen wij ook. Baggeronderhoud, dat is ook al genoemd. Vaak zie je wel dat er gevraagd wordt: kunnen we misschien nog eens een keer weer kwaliteitsbaggeren doen? Het blijkt dus toch dat er in het Westland nog wel slootjes zijn waar veel bagger inzet, en misschien kunnen we daar nog wel een slag maken om dan ook voor de waterkwaliteit een verbetering te doen. Waterkwaliteit dat zal in de volgende commissieronde denk ik terechtkomen, want dan hebben we ook de waterkwaliteitsrapportage die er dan voorligt. Wat ons nog zorgen baart dat is dan ook de rivierkreeft, ganzen, nog steeds de vogelgriep. Ja, en misschien dan toch proberen om door te spoelen. Maar dat zal bij de waterkwaliteitsrapportage de volgende keer nog wel aan de orde komen. We zijn blij met de subsidie-overzicht, en we zijn ook hier erg blij dat de POP3-gelden op staan die aangevraagd zijn. Als fractie hebben we daar vaak om gevraagd kijk eens naar de POP3-gelden, en ja, ze staan er nu op, dus complimenten dat ook daar toch naar gekeken is en dat het mogelijk is. Het weerstandsvermogen, dat is ook een belangrijk punt. We zitten boven die norm, maar dat is over 2025. En als we naar de begroting van 2022 hadden gekeken dan gaan we weer een stukje naar beneden. Dus ik ben benieuwd hoe dat dan weer straks met de burap misschien dat we dat dan terug kunnen zien hoe dat dan weer uitpakt, want we hebben toch een aantal afspraken gemaakt voor de begroting die anders zijn dan de voorliggende jaarrekening eerst was. Maar over het algemeen zijn wij blij met deze voorliggende jaarrekening, en dank u wel daarvoor.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Dijkshoorn. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik sluit me aan bij de complimenten van alle andere reeds uitgesproken fracties rondom de documenten en de inspanning om dat op te stellen. Ik wou er wel twee dingen even specifiek uithalen. Een is dat mij opviel dat de accountant geen enkele opmerking heeft gemaakt in kritische zin over de aanbestedingen, en dat is na de vorige sessie denk ik wel een heel goed compliment aan de organisatie en een moment om er even bij stil te staan. En het tweede is het weerstandsvermogen, en ik reageer dan ook even deels op de opmerking van Gebouwd. Het weerstandsvermogen ligt boven de norm.

Ik ondersteun het pleidooi om de norm te wijzigen niet. Ik denk: we zitten er goed onder en we gaan een jaar van nog meer onzekerheden tegemoet, dus laten we onszelf niet in de klem zetten met een nieuwe norm. Ik denk dat het wel eigenlijk goed gaat. Dan reageer ik eerst even op de vraag van de heer van Gebouwd met betrekking tot het advies van de rekenkamer. Wij steunen uiteraard het advies van de rekeningen ... Geen rekenkamer. Excuses, de rekeningcommissie. Het is goed dat de PvdA niet aanwezig is, want anders dan ... Die ondersteunen we, maar ik ondersteun ook de oproep van CU-SGP dat de reactie van het bestuur wat concreter mag zijn qua termijn wanneer u dingen gaat opleveren die de rekeningcommissie heeft genoemd. Dan inzoomend op het document zelf. De eerste, en dat is misschien nog even tricky is, er wordt verwezen naar de compensatie die wij mogelijk krijgen in verband met corona en ik vroeg me af of wij in die algemene reserve vrij besteedbaar kunnen zetten of dat die naar de twee systemen verdeeld moet gaan worden? Dan kijkend naar het jaarverslag en de jaarrekening wil ik eigenlijk teruggaan naar het boekje. Wij hadden toen wij het WBP6 aan het bespreken waren gezegd hartstikke goed, geeft goed inzicht. We missen eigenlijk de slag naar KPI's. Die KPI's worden in het jaarverslag en in de jaarrekening benoemd en daar wordt ook de link gemaakt naar financiën, de bekostiging daarvan, en ik vroeg me af of het ambitie is van ons om een verdiepingsslag naar KPI en de begroting te maken, zodat je ook kunt zien wat het allemaal kost. En dan heel specifiek over de structuur op dit moment van het jaarverslag. Op dit moment besteden wij 0,2 miljoen aan energie- en klimaatneutraal. En ik denk dat wij veel meer besteden, maar door de huidige opzet lijkt het net of we 2 ton besteden. Is er een manier om het programma zo om te zetten dat de inspanningen die doen op het gebied van energie- en klimaatneutraal beter tot uitdrukking komen in de investeringen die wij doen? En daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel de heer Van Boxmeer. Dan geef ik nu het woord aan de heer Simon.

De heer Simon: Dank u wel, voorzitter. Ook onze fractie sluit zich aan bij de complimenten die door mijn collega's al zijn gegeven. Er ligt een helder stuk voor. Het is de uitwerking van onze begroting die wij met mekaar hebben gemaakt en alle doelstellingen en grotendeels alle prestatie indicatoren zijn allemaal gehaald en afwijkingen zijn helder onderbouwd zodat dit toch ook een compleet bijna netjes als controledocument gebruik kan worden. Ik zal het woordje visitekaartje niet willen gebruiken, maar ik zie het meer als een controledocument, en hier voldoet het prima aan. Dan kom ik toch ook weer bij de vraag van de heer Verhage. Ik denk in zijn hoedanigheid ook een beetje als voorzitter van de rekeningcommissie. Wij noemen dat ook heel graag rekenkamer. Ik zit er zelf ook in, want wij doen inderdaad niet alleen de audit maar ook de onderzoeken, dus de rekenkamer past hierbij wel iets meer op zijn plaats, maar ik kan me wel ook wel vinden in de adviezen van de rekeningcommissie uiteraard. Dan kom ik terug bij het jaarverslag. Het jaarverslag zoals ik net zei ziet er gewoon goed uit en de doelen worden gehaald. Hierna hebben we natuurlijk nog wel wat probleempjes onderweg ondervonden. Een aantal zijn al genoemd, digitale veiligheid, baggeren. Onze fractie heeft heel veel last, problemen mee met het feit dat er gebaggerd wordt in het broedseizoen. Dat vinden we erg jammer. Ja, assetmanagement is genoemd, PFAS, bromaat hebben we natuurlijk. Er zijn best wel veel problemen geweest, maar die hebben we toch best wel of adequaat opgelost of geadresseerd in de begroting 2022 of het komt in het kadernota. Dus we zijn goed op weg om dat allemaal toch op te lossen. Daarnaast is ook gezegd over de alarmbellen, over onze biodiversiteit. Ik was heel erg verheugd over het verhaal van de heer Hofman over de bever en de wolf en het proberen te mitigeren van de graafschade. Dat hadden we ook bij andere dieren kunnen doen, helaas. Maar goed, dat is voor ons een gepasseerd station. Ik wou bij de klimaatverandering en de biodiversiteit ook nog een opmerking maken over de info VV die we recentelijk hebben gehad van de directeur van het KNMI. Die was echt geweldig en gaf echt de urgentie aan dat we daar gewoon heel hard aan moeten werken, en ik hoop echt dat dit verplichte kost voor iedereen gaat worden om dat mee te maken. Maar goed, zoals ik al zei we zijn op een goede weg, maar betekent het ook dat alles goed gaat? Ik wil er een

ding uithalen waar wij echt enorme zorgen over maken en dat is de waterkwaliteit. Dat staat ook in het jaarverslag. Een beetje vreemd, want het gaat ... We hadden zelfs de KPI over gewasbeschermingsmiddelen gehaald, wat ik natuurlijk uiteraard vreemd vond, dus ik heb wel de waterkwaliteitsrapportage erbij gepakt, en dan zie ik dat alles gewoon donkerrood is, dus het gaat eigenlijk helemaal niet zo goed met de waterkwaliteit. Dus ik hoop echt dat we daar gewoon met z'n allen nog grote stappen in gaan zetten, en ik hoop dat we dat ook echt ook een keertje ... Ik zit hier al bijna 10 jaar, dat het ook eens een keertje de goede kant opgaat. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Simon. Ik geef het woord aan mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Ook Water Natuurlijk wil Delfland graag feliciteren met dit helder verslag. Wij stellen het eigenlijk heel erg op prijs dat niet alleen de resultaten goed voor het daglicht worden gebracht, maar ook de tegenslagen, want dat geeft een evenwichtig beeld en dat geeft ook vertrouwen, dus complimenten daarvoor. Ik weet dat we daar vorig jaar gesproken hebben en ik vind het eigenlijk fantastisch dat het dit jaar al meteen is gerealiseerd. Ook alle overzichten daar die geven echt inzicht en overzicht, dus dank daarvoor. De andere partijen hebben het ook al gezegd complimenten voor de staf die in moeilijke tijden hun werk toch weer gestaag hebben voortgezet. Dat is heel belangrijk. Een aantal partijen hebben iets gezegd over het positieve resultaat van ongeveer 10 miljoen euro. Ja, natuurlijk is dat positief, maar wij plaatsen daar toch ook kanttekeningen bij, want dat betekent dat er toch minder is uitgevoerd dan gepland, en dat is ook al een aantal jaren achter elkaar het geval. En de rekeningcommissie heeft daar natuurlijk ook al op gewezen, maar Delfland staat wel voor enorme opgave in verband met klimaatverandering. Mijn buurman die noemde net al de fantastische informatieve bijeenkomst van het KNMI waar het een en ander duidelijk wordt dat de sense of urgency er is. De Groote Lucht en biodiversiteit dat zijn er enorme opgaven die echt veel inzet en investeringen vergen, dus graag zoveel mogelijk geld opmaken aan onze ambities, zou ik zeggen. Wat ons ook zorgen baart, en dat is een algemeen probleem niet alleen voor het waterschap Delfland, is dat het steeds moeilijker lijkt te worden om de juiste mensen aan te trekken, en dat de werkdruk voor de medewerkers erg hoog is, of in ieder geval als hoog wordt ervaren. Wij vragen ons af of daar niet een list op te verzinnen is in samenwerking met onze buurwaterschappen, bijvoorbeeld een uitwisseling van mensen of een pool of whatever. En wij zijn eigenlijk benieuwd of Delfland strategieën voor ogen heeft om met dit probleem om te gaan, want zonder mensen kunnen we natuurlijk niks. Ik vond het een interessante vraag van de heer Van Boxmeer hoeveel hij precies besteedde aan energie- en klimaatneutraal, dus ik sluit me aan bij die vraag. Andere mensen hebben ook al iets gezegd over de waterkwaliteit. Ook dat baart ons zorgen. Hoe kunnen we de huidige stilstand of zelfs teruggang doorbreken? En zoals onze portefeuillehouder het ook al even gezegd een stevigere aanpak is echt nodig samen met de verantwoordelijkheden om een goede waterkwaliteit te realiseren die voor mens, plant en dier van groot belang is. Over de waterkwantiteit nog iets. Opvallend dat daar vooral over wateroverlast wordt gesproken. Daar staan doelstellingen op, maar op droogte niet. En wij denken dat belangrijk is om daar ook doelen aan toe te voegen. Over De Groote Lucht nog even. We hebben daar al heel veel sessies en in heel veel fora over gesproken. Het blijft spannend. Het is een gigantische investering, en wij willen dat als Water Natuurlijk nauwlettend blijven volgen. Over het advies van de rekeningcommissie, ook ik ben deelnemer van de rekeningcommissie. Maar even met een andere pet. Water Natuurlijk vindt het een goed advies.

De heer Van Boxmeer: Dit is een wc-eendje.

Mevrouw Jenniskens: Ja, precies.

De heer Visser: Buiten de orde, de rest van de fractie was het daarmee eens, voorzitter.

Mevrouw Jenniskens: Maar wij vinden ook dat het antwoord van het Dagelijks Bestuur best wel iets concreter kan. En tenslotte wil ik Delfland feliciteren met de Waterinnovatieprijs voor het verwijderen van medicijnresten uit het afvalwater. Tot zover. Nou, wij zijn het eens met alle besluiten die genomen moeten worden. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Jenniskens. Dan geef ik nu het woord aan de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja dank u wel, voorzitter. Ook de AWP deelt de complimenten uit voor de jaarstukken. Het is toch een prestatie in deze onzekere tijd dat het hun toch gelukt is om een goede jaarrekening te presenteren. Dank aan de verantwoordelijke portefeuillehouder en het personeel van Delfland. Nou, er is een hoop al gevraagd, dat zal ik overslaan in mijn verhaal. Wat ik toch wil noemen is ook wel dat wij toch wel teleurgesteld zijn in de stagnatie van verbetering van de waterkwaliteit. Ja, het watersysteem van Delfland staat onder grote druk en wij zien dat de prestatie-indicatoren voor de verbeterstappen van de ecologische waterkwaliteit niet worden gehaald. We vinden het jammer ook dat in het jaarverslag staat dat de ambitie voor 2022 naar beneden wordt bijgesteld, maar juist met tegenwind zou je je extra moeten inspannen om op snelheid te blijven. Ook de PI voor toxiciteit is niet gehaald. Kortom, het gaat niet echt goed en dat baart ons grote zorgen, en misschien zou de portefeuillehouder ook iets kunnen zeggen of dat ook te maken heeft met de klimaatverandering. Want ik kan me voorstellen dat met verminderde regenval en hogere temperaturen dat die waterkwaliteit verder achteruitgaat en dat we, als we ons niet echt gaan inspannen, het juist straks hard achteruitgaat. Er werd net al genoemd, de zoetwatervoorziening. Het tweede punt is wat daarop aansluit is toch de tegenvallende prestaties in het baggeren. Als je meer baggert heb je meer waterdiepte en dus meer water. En wat mij ook bij het baggeren opvalt bij andere waterschappen is dat ze het slib niet zozeer als afval zien wat je niet kan dumpen, wat er eigenlijk ook in het jaarverslag staat we hebben geen afzet, maar bijvoorbeeld waterschap Scheldestromen perst er zetsteen uit en past het weer toe in het eigen gebied. Dus building with nature, dat zou je eigenlijk ook bij Delfland meer willen: je hebt geen afzet, creëer dan je eigen afzetlocatie. Dat soort ambities zouden we graag toch - maar goed, dat is misschien iets meer voor de kadernota – terugzien. Voor de rest, het zwemwater werd al genoemd, dat sla ik even over. En dan heb ik nog een vraag over ... Er staat op twee plekken dat de norm van bromaat niet bekend is, en volgens mij is het dus wel bekend. Het was ten tijde van het jaar 2021 niet bekend, maar we schrijven het document nu, dus ik zou voor willen stellen dat het ook in die zin wordt gecorrigeerd. En ik had eigenlijk van mijn collega van de Partij voor de Dieren toch wel een opmerking verwacht op pagina 50, dus ik had die niet willen maken, maar ik maak het nu toch. Daarin staat onder andere dat door een storing aan een viertal rioolgemalen in De Lier-Maasland de schade aan het milieu beperkt is gebleven tot lokale vissterfte. En daar spreekt wat mij betreft een waardeoordeel uit dat het niet zo erg is. En ik zou daarom toch als Delfland als dit gepubliceerd wordt willen zeggen: de schade aan het milieu is niet beperkt gebleven maar bestond uit. Dan is het een feitelijke constatering en geen waardeoordeel.

De voorzitter: De heer Simon.

De heer Simon: Ter interruptie. Bedankt voor deze opmerking.

De heer Heijboer: Dank u wel, voorzitter. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel de heer Heijboer. Dan komen we tenslotte bij de VVD, de heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het nadeel van het als laatste zijn is het voordeel dat je heel veel kunt strepen in je tekst, dat is allemaal een keer gezegd om dubbelingen te voorkomen. Er is alleen een

dubbeling die ik wel altijd toegestaan vind en dat zijn ook de complimenten, dus ook namens de VVD complimenten aan ambtenaren en het college voor het harde werk. Maar ook dank aan de cursisten die daar achterin nog zitten. Een aantal leuke gesprekken gehad op de speeddate, en ik ben heel benieuwd als jullie er na de vergadering nog zijn naar jullie reflectie op wat wij hier doen. Nou, tot zover de bedankjes. Ik wil eraan toevoegen dat ik mijn medefractieleden ook wil bedanken. Ik moet eerlijk bekennen...

De heer Verhage: Voorzitter, ter interruptie.

De voorzitter: De heer Verhage.

De heer Verhage: Beschouwt de VVD het geven van een compliment als een cadeautje of is het een gemeend compliment?

De voorzitter: De heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja, voorzitter met het risico dat we hier gaan lopen brallen, waar ik graag aan meedoe, ik hoor een waardeoordeel dat een cadeautje niet gemeend kan zijn, en dat is absoluut niet het geval. Het is ontzettend gemeend, maar het kan nog steeds een cadeautje zijn als het uit het hart komt, en dat komt het. Dank. Ik moet eerlijk bekennen, ik zie altijd een beetje op tegen het lezen van de financiële stukken. Dat zijn vaak toch enorme pakken papier met verwijzingen terminologie, financiële techniek, en dan ben ik maar een opgeleide historicus. En ik vind het dan ook altijd lastig om de link te leggen met wat we hier doen, dus de kaders die wij stellen, onze controlerende rol, maar ook wat de mensen erbuiten van merken. Gewoon onze ingelanden waar we het voor doen, en hoe verandert hun leven nu met wat er hier staat. Maar ik moet wel bekennen dat toen ik deze jaarstukken las ik eigenlijk daar bijna blij van werd, en daar heb ik vijf redenen voor. Als eerste, ik vond het lekker compact en heel informatief. Bijvoorbeeld de KPI's waar we toch om gevraagd hebben, die staan er nu gewoon lekker in. Er zijn volgens mij hele grote stappen op gezet, en hetzelfde met de projectrapportage. Er is gewoon een behoefte bij ons om wat meer informatie te krijgen. Nou, er zijn volgens mij hele grote stappen gezet. Daarbij zou ik wel willen zeggen: laten we ons als VV bewust zijn van het niveau waarop we informatie vragen. Want als we te veel informatie, te veel details vragen ga je veel details krijgen, gaan wij details vragen en dan uiteindelijk zit je op hele kleine bedragen. Ik wil niet per se zeggen dat 60.000 euro een klein bedrag is, maar het risico is natuurlijk wel dat we heel klein gaan sturen en de grote lijnen verliezen, en dat zou zonde zijn. En ik wil ook nog een bedankje uitdelen aan mevrouw Jenniskens. Ik vond dat zij heel mooi onder woorden bracht wat ik ook voelde tijdens het lezen, en dat is dat het heel fijn is dat er tegenslagen genoemd worden, en dat dat vertrouwen geeft. Dus daar sluit ik mij graag bij aan. Ik werd ook blij van de inhoud, bijvoorbeeld het zijn hele mooie cijfers, 4 miljoen lagere kosten. Nou, het woord lagere kosten dan word ik altijd blij van. Het is dan wel jammer dat die gedeeltelijk komen omdat we zoals gezegd werd projecten niet uitvoeren zoals het baggeren. En er zijn nog een paar andere punten waar je echt kunt zien dat de verandering die we ingezet hebben effect gaan hebben met bijvoorbeeld het assetmanagement. Dat we beter doorhebben wat voor assets we hebben, wat voor gebouwen, kunstwerken we hebben en hoe het daarmee staat. En je ziet daar hoe we echt op kunnen gaan sturen. Dat geeft echt vertrouwen. En ja, één van mijn persoonlijke dingen, het buitenland stond op nul euro. Daar ben ik heel blij mee. Wat ik mooi vond om te zien was dat de overheid om kan gaan met een onzeker jaar als vorig jaar, vooral met corona. Ik bedoel als ik naar de resultaten kijkt dan denk ik dat we gewoon trots kunnen zijn op wat er weggezet is, maar ook fijn dat in die losse paragraaf dat gewoon even extra uitgelegd wordt wat er gebeurd is, wat de effecten en gevolgen zijn zodat wij vanuit onze controlerende rol gewoon in een keer kunnen zien wat er gebeurd is, in dit geval dat het goed was. Ik werd er ook blij van omdat de accountant zo ontzettend lovend was. Dat is iemand die er nog meer verstand van heeft dan ik, je zou het niet kunnen bedenken. En als die dan ook bijvoorbeeld zegt dat hij

zeer te spreken is over vermogen balanspositie. Nou, dat geeft gewoon vertrouwen en een goed gevoel. En de laatste reden dat ik heel blij was was omdat ik het bestuursakkoord eraanstaand had liggen. En er staan best wel dingen in het bestuursakkoord die we nu kunnen concluderen die we gewoon echt ruim gehaald hebben zoals de tarieven zijn gelijk, de schuldenquote. Die KPI hebben we gehaald, en wat ons betreft blijft het verder dalen, want hoe lager de quote is des te minder rente hoeven te betalen. En er zijn altijd betere dingen om geld uit te geven dan aan de rente. Dat zijn eigenlijk de redenen waarom ik blij werd van het lezen van het stuk. Met het risico dat jullie mij een blij puppy gaan vinden, ik was ook blij met de vraag die we kregen van Gebouwd over de rekeningkamer, rekeningcommissie, de RC. Wij vinden het hele concrete herkenbare aanbevelingen. Sterker nog, toen ik ze aan het lezen was dacht ik zo, hier wordt niks weg ook geschoven naar lange termijn. Heel concreet, dus Bestuursrapportage 2022, begroting '23, bijstellingen '22. En ik kan me eigenlijk ook niet voorstellen dat ze zelfs nog concreter of nog eerder hadden gedaan. Ik bedoel, het advies van de rekeningcommissie was 7 april verstuurd, en om dan met terugwerkende in die korte termijn dat allemaal eraan toe te gaan passen dat had ik de ambtenaren echt niet aan willen doen. En daarnaast nog complimenten voor het stellen van een directe vraag aan de fracties. Dat is voor mij goed voor het debat en ook aan de voorzitter die af en toe eens vroeg: is daarmee de vraag van Ongebouwd beantwoord? Ja, kortom voorzitter, mijn conclusie strik erom, en laten we het gewoon een hamerstuk maken.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Oostvogels. Dank u wel voor alle inbreng en ook voor alle complimenten die ik heb opgepikt richting de ambtelijke organisatie. Ik geef nu graag in eerste instantie het woord aan de heer Ouwendijk voor de vragen die zijn portefeuille betreffen. De heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja, dank u wel mijnheer de voorzitter. Dank iedereen voor de complimenten. Ik zal zorgen dat ze terugkomen daar waar ze ook zouden moeten landen. Er zijn een aantal vragen die eigenlijk wel door een aantal leden gesteld zijn maar die wellicht voor alle fracties spelen. Die zal ik ook proberen in zijn algemeen mogelijke zin te beantwoorden, en ik denk dat ik maar gewoon bij het begin begin. Mijnheer Verhage, dat was u. Kijkduin. Anderhalf miljoen. Daar zit een afronding in. De prijs is de uitkomst van prijsonderhandelingen tussen de gemeente Den Haag en Delfland. Dat is altijd de uitkomst van het proces. We zijn begonnen met een taxatie. Ik heb u daar toen ook in meegenomen, dat de taxatie tussen Den Haag en Kijkduin fors uiteenliepen, in die zin dat Den Haag natuurlijk wat minder wilde betalen als wat wij dachten dat er uiteindelijk binnen moest komen. Dat zijn twee verschillende taxaties geweest. Wij hebben met een derde taxateur erbij uiteindelijk de verkoopprijs bepaald, en de uitkomst van dat proces is het bedrag wat in de jaarrekening is opgenomen. Dus ik heb zelf niet het idee, omdat het goed onafhankelijk door derden de prijs is vastgesteld, dat wij daar iets hebben laten zitten. Sterker nog, er zijn zelfs bedingen ingebracht die redelijk ver gaan met betrekking tot nog toekomstig de bestemming wijzigen en dat soort zaken dat er dan alsnog, voor zover Delfland daar dan tekortgedaan zou worden, een nabetaling zou kunnen volgen. Dan even over de weerstandscapaciteit. Ja, bij nader inzien is het zo dat je de onverdeelde winsten niet mee zou moeten rekenen. Als je dat niet doet dan kom je op een getal uit van 1,6. We hebben de risico's ingeschat op circa 25 miljoen, dat is de eerste schatting. Daarna hebben we gekeken wat we aan vrij eigen vermogen daartegenover kunnen zetten. Nou, dat is een bedrag van de rond de 42 miljoen, en dan kom je uit op een factor 1,6. Het streven is het tussen de 1,0 en de 1,4 uitkomen. Daar zitten we dus nog steeds boven, ook als je het onverdeelde resultaat buiten beschouwing laat. Het is wel zo dat dat dus ruim voldoende is. Als je meer doet dan moet je daar meer geld voor reserveren. Dat zou een beleidsbeslissing kunnen zijn. Het is niet aan te raden, omdat je dan dus ook het eigen vermogen mee blokkeert. Het is wel zo, als je kijkt naar de solvabiliteit en naar de stevigheid van de balans, wij hebben die - even uit mijn hoofd - 42 miljoen afgezonderd om die weerstandscapaciteit te gebruiken, maar het eigen vermogen, het bedrijfseconomisch eigen vermogen, ja, dat is vier keer zoveel. Dus de balans is denk ik wat dat betreft natuurlijk zonder meer stevig te noemen. Het

college ziet in ieder geval op dit moment geen aanleiding om die ambitie daarvoor hoger te stellen. Even kijken wat er nog meer voor ... Ja, de opmerking met betrekking tot de netto schuldquote. Het is natuurlijk een resultante van de investeringen die we gedaan hebben en de schulden die we daar ... Of althans de financiering die we daarvoor gebruikt hebben. We hebben iets minder geïnvesteerd, dat is ook terug te lezen in die jaarrekening. Nou, dat betekent ook dat de NSQ daar iets door terugloopt. Ik ben het eens met wat ik net hoorde van de heer Oostvogels. Op het moment dat je schuld lager is dan betaal je ook minder rente, en dan heb je dus meer bestedingsruimte op dat moment als Delfland. Dus om daar een ambitieus doel in te stellen, we hebben met elkaar een afspraak gemaakt in het bestuursakkoord om dat op een bepaalde manier in te vullen en daar voldoet deze uitkomst aan. Dan de heer Jansen. Dank ook voor de complimenten op de verschillende onderdelen. De collega's zullen daar zo dadelijk op reageren, voor zover dat concreet vragen betrof. En ook wat opmerkingen over de netto schuldquote, en dan verwijst ik even terug naar het antwoord wat ik daar eerder over gaf. Het is een resultante van activiteiten. Dan met betrekking tot het projectoverzicht. Daar zijn ook een aantal opmerkingen over gemaakt. Het is eigenlijk de eerste keer dat het als een soort vaste bijlage bij het jaarverslag zit, en we zijn onderweg als organisatie om tot een uniform rapportageformat te komen. En ik ben zelf ook wel gecharmeerd van het format wat voor het BGO gebruikt wordt, en of we daarop uitkomen, daar kan ik natuurlijk nu niet helemaal zeggen. Het hangt ook een beetje af van wat er aan informatie beschikbaar is, maar uniformiteit maakt het makkelijker leesbaar. Dus in die zin zou ik ook zelf wel graag zien dat we daar uiteindelijk op uitkomen. Het college ziet dit ook als een eerste stap, en uiteindelijk hopen we dan op een goed product uit te komen. Dan de heer Hofman. Ja, de voorzitter zei het al, een aantal zaken die er nu aangehaald worden die komen natuurlijk terug in de kadernota. Daar wordt u op uw wenken bediend met name wat betreft de toekomstige investeringen en een wat verdere uitkijk naar de ontwikkeling van de verschillende ratio's. Met betrekking tot de opvolging van het advies van de rekeningcommissie, die de rekenkamerfunctie voor Delfland uitvoert, om die twee termen maar eens in één zin te gebruiken. Ja, het college is toch al van mening dat ze heel adequaat reageert op het advies van de rekeningcommissie, dus ik zie vanaf deze plaats ook op dit moment geen aanleiding om daar veranderingen in voor te stellen. Dan de heer Fekkes. Ja, we hebben al gesproken over de lasten en de verschillen die daarin zitten. Ook bij de kadernota zullen wij daar zeker nog met u over komen te spreken. En ik weet dat u werkt aan een voorstel om dan een oplossing voor op tafel te kunnen brengen. Daar werken we natuurlijk graag aan mee. Mevrouw Dijkshoorn, met betrekking tot de netto schuldquote. Ja, de toekomstige ontwikkeling daarvan die is terug te vinden in de kadernota als die aan de orde is. De memo op assetmanagement, dat heb ik al eerder toegezegd. En met betrekking tot het weerstandsvermogen heb ik net al een aantal opmerkingen gemaakt. En de heer Van Boxmeer die had het onder andere over die norm voor het weerstandsvermogen niet te verhogen. En ik denk dat ik wel kan zeggen dat het college dat onderschrijft. Met betrekking tot de coronabijdrage. Ja, we hebben er alleen melding van gemaakt. Uiteindelijk moet er nog een keertje afgerekend worden met het rijk, maar dat wil nog niet zeggen dat we dan al heel hard kunnen verklaren dat er dan ook geld binnen zal komen. We noemen het wel, omdat in het proces wat loopt het betrekking heeft op '20 en '21, maar dat het daadwerkelijk op afgerekend worden dat kunnen we pas zeggen op het moment dat het rijk het geld ook aan ons heeft overgemaakt. En wat dan de verdeling betreft zullen we tegen die tijd op terugkomen hoe we dat in onze jaarrekening gaan verantwoorden. Dan de heer Simon. Dank voor de complimenten. Een opmerking over waterkwaliteit heb ik genoteerd. Daar komt een van de collega's zo dadelijk op terug. Mevrouw Jenniskens, terecht, als wij resultaat boeken dan is er iets niet goed gegaan zeg ik maar. En of dat nu positief is of negatief, en in dit geval is dat ook zo. Er is gewoon minder uitgevoerd dan gepland. Dat is eigenlijk een van de redenen van het positieve resultaat. De heer Heijboer, dank voor de opmerkingen. De heer Oostvogels, met betrekking tot de opmerking over de KPI's en de projectrapportage. Nou, op de projectrapportage heb ik gereageerd. En inderdaad we zijn tevreden met de systematiek van de KPI's en de ontwikkelingen daarin. Wat we wel zien is dat ook daar behoefte ontstaat aan laat ik zeggen een update, omdat deze KPI's die we nu gebruiken zijn

overwegend van het eind van de vorige periode. En inzichten zijn ook veranderd en de behoefte aan informatie is wat dat betreft ook veranderd, dus een update is wat dat betreft heel goed voorstelbaar. En uw opmerking over de netto schuldquote dat als het lager is dat het meer bestedingsruimte geeft, die omschrijven we natuurlijk. Ik denk tot zover mijn eerste beantwoording, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ouwendijk. Dan ga ik even rechtsom nu. De heer Egas.

De heer Egas: Ja, dank u wel, voorzitter. En natuurlijk ook vanaf mijn kant dank voor alle complimenten voor de organisatie, en die zullen wij ook zeker doorgeven. De verdeling voor de systeemheffing en de zuiveringsheffing was de vraag, of dat nu volledig werkt. Dat proberen we zo goed mogelijk te doen, en met name de overheadkosten, daar is nog een slag voor gemaakt om dat in de toekomst op een andere manier te gaan doen, zodat dat beter aansluit, en in ieder geval transparant is hoe dat gedaan wordt, maar dan is die systeemheffing of de verdeling van die twee kosten is dan wel in lijn met elkaar. Als ik kijk naar wat de heer mijnheer Jansen zegt over de succesfactoren. Ja, Houtrust is inderdaad een heel mooi voorbeeld wat ook niet alleen bij ons genoemd wordt, maar ook bij de andere waterschappen genoemd wordt voor de stappen die we gezet hebben. Maar helaas lopen we ook daar met een aantal investeringen, zeker zoetwaterfabriek en de collectieve zuivering achter. En ja, daar heeft u gelijk in langer wachten betekent weliswaar, zeker op dit moment, hogere kosten voor de bouwkosten, maar daar moeten we gewoon rekening mee houden en daar kunnen we alleen maar naar kijken. De heer Hofman maakte een opmerking over groen gas, en ik zag ook al dat u daar vragen over gesteld heeft. Maar wij leveren dat groen gas al aan de inwoners, want we leveren dat gewoon aan het gasnet. Aan het aardgasnet daar leveren wij 7,5 miljoen kubieke meter gas per jaar op dit moment aan vanaf alle vier onze zuiveringen. Dat we dat binnen Nederland nog verder kunnen opvoeren bij andere waterschappen dat is een heel duidelijk fenomeen wat we ook iedere keer onder de aandacht brengen, en dat ook daar het succes, want het is een succesfactor voor Delfland dat we dat doen, dat dragen we graag uit. Mijnheer Van Boxmeer noemde even dat we maar 2 ton uitgeven aan energie en klimaat, en of we dat op een andere manier inzichtelijk kunnen maken. We hebben ervoor gekozen om die investeringen gewoon op die verschillende portefeuilles te laten drukken. Dus kijken we naar de zuivering hebben we steeds daar stappen op, dan zijn dat de investeringen bij de zuivering. Maar het is juist de bedoeling dat we dat als een breinaald door de organisatie laten lopen zoals we dat toen ook bij het bestuursakkoord aangegeven om daarmee zoveel mogelijk investeringen te doen, maar dan wel juist zo slim mogelijk te doen, dus dat wel te complementeren met de andere investeringen die we doen. Mevrouw Jenniskens. Ja inderdaad, De Groote Lucht is heel spannend. Het is een hele grote investering, en het is goed dat u dat nauwlettend blijft volgen, maar wij blijven jullie ook, en u ook heel erg over informeren over alle stappen die gezet worden en alles wat we aan het doen zijn. Mijnheer Heijboer, de norm voor bromaat is inderdaad bekend, vandaar dat wij ook tussen haakjes in het verslag van april 2022 hebben gezet omdat het toen nog niet bekend was. Dus dat is de reden dat we toen zeiden dat bromaat over het jaar 2021 in ieder geval niet bekend was, maar nu wel. Maar zo lopen we altijd tegen feiten aan die later wel bekend zijn, en we zaten toen ook nog op de handreiking te wachten, dus vandaar dat we het op die manier in het jaarverslag hebben verwerkt. Voor zover even mijn reactie, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel de heer Egas. Ik geef het woord aan mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Er is al veel geantwoord op de diverse vragen. Dank ook aan degenen die complimenten hebben geuit over deze rekening. Ook de dank aan de ambtenaren die hier hard aan hebben gewerkt. Er zijn een paar opmerkingen gemaakt over onder andere de contacten met de omgeving. Er zijn opmerkingen gemaakt over baggeren, en er zijn ook opmerkingen gemaakt over de klimaatverandering.

Ja, ten aanzien over de contacten met de buitenwereld. Die zijn er volop geweest, en juist datgene waar wij als Delfland voor staan met name ook zaken die zich afspelen in de openbare ruimte, daar zijn de vele gebiedsprocessen die hebben gelopen ook in het kader van bijvoorbeeld het peilbeheer. U kunt ook in de stukken lezen dat bijvoorbeeld het Nollaantje en de Lookwatering ook een behoorlijk gebiedsproces teweeg hebben gebracht, maar ook bijvoorbeeld contacten met scholen, met tuincentra, met LTO, met gemeenten, ook Rainlevr, met de glastuinbouw en ook scholen, dus er zijn heel veel contacten ondanks corona vanuit de organisatie, en ook vanuit het college met de omgeving. Ja, zit er ook wel eens wat tegen? Jazeker zit er wat tegen. Mevrouw Jenniskens die wees daar al op, en ook de vertraging in het baggeren, met name door onder andere wisselende wetgeving door PFAS. Ik heb u daar al eerder over gerapporteerd. De afzetproblemen. Ja, dat leidt ertoe dat we daar een oplossing voor moeten vinden. Er is ook genoemd het baggeren, kunnen we niet bouwen met de natuur? Dat proberen we ook. We hebben afgelopen jaren, en dat ziet u niet in de stukken, maar daar zijn we wel mee bezig geweest, gekeken: waar is het mogelijk om de bagger af te zetten in het eigen gebied? Er is een pilot tegenover FloraHolland. Het scheelde 200 vrachtwagens aan bagger die niet naar een afzetlocatie hoefden. We hebben ook bagger afgezet bij een boer. Dat bleek ook succesvol te zijn, maar het moet daarbij wel gaan om schone bagger, want vuile bagger is als met die PFAS vervuilde bagger, dat levert helaas veel problemen op. Wij kijken natuurlijk ook reikhalzend uit naar het rapport van de rekeningcommissie over baggeren, want dat biedt vast en zeker ook nieuwe handvatten. De lezing van het KNMI, ook de heer Simon die noemde dat al, dat is echt ook weer een wake up call voor ons allemaal geweest. Ja, verder zijn er al heel veel vragen beantwoord door de collega's. En ik wil ook nog even, want dat vond ik wel een hele mooie van de heer Hofman, dat waterschappen zijn vredestiters. Ja, dat sluit eigenlijk ook aan bij de opmerking van de heer Oostvogels wat verandert er nu eigenlijk voor de inwoners? Ja, wij moeten ons als waterschap voortdurend aanpassen, en dat gebeurt vaak ongemerkt om ook de leefbaarheid en de droge voeten en ook de welvaart en het welzijn van de inwoners op hetzelfde niveau te kunnen houden. Dus ja, je moet veranderen om alles toch een beetje hetzelfde te kunnen houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Koop. Ik geef het woord nu aan de heer Belt.

De heer Belt: Dank u, voorzitter. Dank aan alle leden voor de complimenten voor het stuk en de inzet. Er zijn verschillende opmerkingen gemaakt over de waterkwaliteit. Nou ja, terecht. We hebben dit jaar geconstateerd dat de verbetering eigenlijk voor het tweede jaar op rij is gestagneerd. Dat is wel een nuance met hoe verschillende leden erover spraken. We hebben dus hier niet te maken met een verslechtering, maar echt met een stagnatie van een verbetering. De heer Simon zei ook: ik zit nu hier tien jaar, het moet een keer de goede kant opgaan. Ja, dat vind ik een beetje te kort door de bocht. De afgelopen jaren zijn echt heel veel stappen gemaakt, maar je ziet dat door die stagnatie de laatste jaren we niet on track zijn voor die KRW-doelen, dus dat betekent, en dat hebben we ook als college gezegd: wat er nu gaande is is onacceptabel. We moeten juist keihard verbeteren voor die KRW, en dat is ook waarom wij als Delfland interventies hebben genomen, en waar juist ook partijen aan zet moeten gaan. Nou ja, zonder daar te ver op in te moeten gaan, want we hebben met elkaar afgesproken dat we in de volgende commissie daar uitgebreid over in gesprek gaan. Even kijken. Dan een aantal specifieke vragen zijn gesteld. De heer Jansen heeft een suggestie gedaan, genoemd, dat hij een idee heeft om een proefpolder in te richten. Graag benoem ik daarbij dat we eigenlijk een dergelijk project reeds hebben opgestart afgelopen jaar in de Woudse Polder waar we eigenlijk verschillende typen oeverbeschoeiing aan het uittesten zijn met de Universiteit Nijmegen ook daarbij. Of nee, de Radboud Universiteit. En daar onderzoeken we dus inderdaad hoe dat soort ecologische maatregelen het beste kunnen aanslaan. Dan mevrouw Dijkshoorn. Ja, u heeft een vraag gesteld: hoe kan dat nu dat we in dat projectenoverzicht 2016-2021 eigenlijk nog best wel een groot deel nog beschikbaar zien van het krediet? Nou ja, dat krediet is weliswaar nog beschikbaar omdat dat volgens onze eigen definitie nog niet verplicht is, maar

het is wel allemaal al gelabeld aan maatregelen. En die planvorming is allemaal opgestart, allemaal in de SGBP 2 periode, en de uitvoering is daarvan van dat restant dit jaar en volgend jaar. En dat komt ook omdat wij deels daarvan afhankelijk zijn van het tempo van derden, omdat we juist, en dat willen we met z'n allen, slim willen meeliften met allerlei ruimtelijke ontwikkelingen, dus bijvoorbeeld aanleg van een Natte Ecologische Zone bij Madestein lift mee met de ruimtelijke ontwikkeling van de woonwijk Vroondaal. En zo zijn er nog een aantal. Maar daar liggen we wel on track, laat ik het zo maar zeggen. Dan heeft u ook een vraag gesteld over waterkwaliteitsbaggeren. Ja, dat onderdeel ontwikkelen wij als onderdeel van het waterkwaliteitsprogramma wat vastgesteld is, dus dat zit in the scope. Dan heeft u een opmerking gemaakt over de POP3-gelden. Nou ja, daar heb ik eigenlijk heel heuglijk nieuws over, want wat in deze jaarreportage staat is dat de aanvraag nog loopt. En gisteren hebben wij het bericht gekregen dat het project zoals het heet in volle vaart naar betere kwaliteit in Delfland, dat dat gehonoreerd is. En dat wil zeggen dat wij voor de aanleg van een Natte Ecologische Structuur en vispassages van de 3,8 miljoen 50 procent gefinancierd krijgen eigenlijk vanuit de EU natuurlijk. En dat is voor verschillende Natte natuurzones en vispassages, dus daar zijn we uiteraard ontzettend blij mee. Dan de heer Heijboer noemde heel even dat er sprake zou zijn van een lagere ambitie op waterkwaliteit. Nou, dat weerleg ik graag. Dat is zeker niet het geval. Wij streven met elkaar allemaal het halen van die KRW-doelen na. U heeft ook een vraag gesteld over klimaatverandering en in hoeverre dat nu effecten hebt op onze maatregelen. Zoals ik erin sta, dat heeft gevolgen, kunt u ook voorstellen, droogte, exoten en opwarming. Bij andere waterschappen zijn hele ecologische zones opgedroogd in de afgelopen jaren. Maar dit is ook een onderdeel van ons KRW-programma dat wij hier expliciet aandacht aan besteden wat die effecten zijn. Daar moet ik bij zeggen onze kennis is daar nog niet genoeg voor, dus daar zijn wij nu met verschillende partijen in overleg om dat in beeld te krijgen. Dus dat is onderdeel van het pakket. Volgens mij heb ik de opmerking beantwoord. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel de heer Belt. En dan heeft u nog een aantal vragen tegood over de organisatie en over de samenwerking. Zal ik u hier beantwoorden in eerste plaats de vraag van de heer Verhage of de organisatie gesteld staat voor alle opgaven. Het korte antwoord is ja, maar daar hoort wel een kanttekening bij. Dat zal natuurlijk zeker te maken hebben met een hele krappe arbeidsmarkt, en dat wij dus ook verwachten dat het steeds meer inspanning zal vergen in de rest van dit jaar. En dat betekent ook dat wij wellicht iets meer externe inhuur gebruiken dan we anderszins gedaan zouden hebben. De andere vraag van u is: heeft de reorganisatie het gewenst doel opgeleverd? Ook daar is het korte antwoord ja. Er is een eenduidige organisatiestructuur. Ik denk dat je echt kunt stellen dat er grote stappen gezet zijn om de interactie tussen ambtelijke organisatie en bestuur veel meer te professionaliseren. Je kunt zeggen de juiste managers, is heel veel aandacht naar uitgegaan, zitten op de juiste plek. En vanzelfsprekend is organisatieontwikkeling ben je nooit klaar, dus het is nu verder blijven we werken aan het verder uitbouwen van competenties, vaardigheden en cultuur. En om dat misschien iets concreter dan te maken dan kun je bijvoorbeeld denken aan Veilig Werken. Een belangrijk programma. We hebben een veiligheidscommitment, maar daar zijn nog steeds best wel stappen te zetten. En een tweede punt waar ik aan denk is verdere stappen om resultaatgericht te werken. Dan ga ik door naar de vragen van mevrouw Jenniskens over hoe zit het nu met samenwerking met anderen. Nou, de strategie van Delfland is zonder meer dat wij met anderen willen samenwerken waar dat kan. En er zijn heel veel voorbeelden van te geven. Om er een paar te noemen, wij wisselen op dit moment met zes waterschappen informatiecoördinatoren - dat is een crisisrol bij calamiteiten - uit, en wij zijn nu bezig om dat verder uit te rollen ook bij andere crisisrollen. Daarnaast verwachten wij dat aan het einde van dit jaar we de personeelsadministratie samen zullen doen met zowel het hoogheemraadschap van Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard. We werken met Haaglanden samen in samenwerkingsverband voor werving, dus het is eigenlijk alle gemeentes in de regio Haaglanden en Delfland slaan daar de handen ineen. Vanzelfsprekend op heel veel thema's zoals de Omgevingswet, HWBP, KRW, maar

ook Het Waterschapshuis, daar wordt telkens gekeken op welke punten we kunnen samenwerken. Een aandachtspunt blijft natuurlijk ook hier dat capaciteit schaars kan zijn. En samenwerking betekent niet noodzakelijk dat het werk daardoor minder wordt. Het geeft wel aan dat je misschien wat meer flexibiliteit hebt om piekbelastingen op te vangen. En het laatste wat ik ook leuk vind om toch even te noemen, dat is we werken natuurlijk bijvoorbeeld ook samen met Hollandse Delta die heel veel expertise heeft vanwege hun directe betrokkenheid bij het havenbedrijf, bij de controles van het BRZO-bedrijven. Het betekent eigenlijk dat we met hen hebben afgesproken dat zij de controles ook voor ons uitvoeren. Dus dat geeft denk ik een redelijk beeld van hoe wij met samenwerking omgaan. Dan hebben we hiermee volgens mij de vragen in eerste termijn beantwoord. Ik wil even bij u checken, gelet ook op alle om complimenten et cetera, en steun voor de besluiten: is er nog behoefte aan een tweede termijn voor iemand? Ja. De heer Van Boxmeer. En ik kom zo bij u.

De heer Van Boxmeer: Nou, ik weet niet of het een tweede termijn is, maar er is een vraag van mij niet beantwoord, en dat ging over de ambitie rondom Waterwerken-Watermerk en dan de doorkijk naar de KPI's en de financiën. Ik wil nog even reageren op de reactie van de heer Egas. Die zegt: ja, het staat zo in de begroting. En dat klopt. We hebben ooit een keer het jaarverslag en de jaarrekening afgesloten volgens programma's en dat komt naar voren toe. Maar als ik kijk naar het belang van klimaatadaptatie, energie- en klimaatneutraal en biodiversiteit, en ik kijk dan vervolgens naar ons eigen gedeelte over Waterwerk en Watermerk dan zijn er zes maatregelen bijvoorbeeld voor klimaatadaptatie. Energie- en klimaatneutraal drie. Als dan de totale optelsom daarvan in tonnen zit geven we daar volgens mij niet het juiste signaal af. Dus mijn vraag is niet of we de begroting gaan wijzigen of weet ik veel wat, maar kunnen wij tot uitdrukking brengen op de een of andere manier dat wat we in bijlage drie besloten hadden rondom Waterwerk-Watermerk wat we daadwerkelijk investeren in die hele belangrijke onderwerpen, want anders blijven we praten in waterkwaliteit, waterveiligheid en -kwantiteit, en hebben wij het niet over biodiversiteit. En de grote urgentie die zit in het betoog eigenlijk van directeur KNMI.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil even checken. Had ik het verkeerd begrepen, had u ook nog een vraag, de heer Simon?

De heer Simon: Ik had voornamelijk een reactie op twee dingen, twee zaken. Ten eerste, ik heb even snel mijn eigen RBG-afrekening bekeken. Helaas zit ook de gemeente Delft in die hun tarief enorm omhooggooien, maar mijn tarieven zijn lekker een stukje omlaaggegaan, dus ik vind dat we dat eigenlijk zo moeten handhaven, de tarievenstructuur. Zoals de heer Fekkes net opmerkte inderdaad hij betaalt mijn ... Maar zo kunnen we het mooie balans houden, dat is ook wel heel erg prettig. Daarnaast wilde ik inderdaad even een opmerking naar aanleiding van een opmerking van de heer Belt. U heeft helemaal gelijk. De waterkwaliteit was 10 jaar geleden super slecht. Het is nu een heel stukje beter geworden maar nog steeds slecht, en dan kun je daar ook een waardeoordeel aangeven. Het blijft voor mij nog steeds slecht. En ik wil inderdaad wel aangeven dat ik zie dat Delfland heel voldoet, en misschien inderdaad een heel goed ambitieus pakket heeft zoals u dat altijd goed verwoordt, maar we zijn te veel afhankelijk van onze omgeving, en ik zie gewoon te weinig dat de omgeving daaraan helpt, vandaar mijn opmerking.

De voorzitter: Dank u wel de heer Simon. Gaan we even terug. Is er nog behoefte bij anderen? Ja, de heer Verhage.

De heer Verhage: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, ik heb gisteravond de tweede termijn aan mij voorbij laten gaan. Ik denk dat gaat mij niet nog een keer gebeuren. Wellicht wat details maar voor ons wel belangrijke details. Een opmerking en een vraag. Toch een opmerking is, Kijkduin. Ik heb het niet meegemaakt in 2021 dat

een pand of een stuk vastgoed onder marktwaaarde is verkocht. Nou, laat ik dat in ieder geval gezegd hebben voor de notulen. De vraag die ik heb is over dat weerstandsvermogen, die weerstandratio. Ik heb niet gevraagd, college kunt u de norm op ons doel verhogen? We zitten in een range voldoende nu. Dat is tussen 1 en 1,4. Als je gaat naar ruim voldoende dan zit je tussen 1,4 en 2. Andere waterschappen zitten op 2,7 hè, of zaten erop. Mijn vraag is wij zitten op 1,6, kunnen we niet die 1,6 zeggen: dat vinden wij voorlopig een minimum? Dus dat is mijn vraag. Dus niet ga het verhogen of normen verhogen, maar laten we uitgaan dat die 1,6 ons doel is om daar niet onder te komen. Dat is mijn vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij zijn wij toch een beetje in een tweede termijn. Het hoeft niet, maar ik ga toch even het rondje langs. De heer Jansen, heeft u nog behoefte om een opmerking te maken?

De heer Jansen: Ja, als u daarom vraag dan krijgt u ...

De voorzitter: Het is nog geen half 10, hè?

De heer Jansen: Nee, ik wilde graag even complimenten maken, dat was ik net vergeten, voor de beantwoording tijdens het tafeltjes, want ik vond dat erg goed en erg positief. Dus.

De voorzitter: Dank u wel de heer Janssen. Laat ik het dan anders doen. Wie heeft er nog behoefte om nog te reageren in tweede termijn? Ja, dan begin ik met de heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Ja, voorzitter, dank. Dank voor de beantwoording. Die is weer helemaal helder. Ik zou graag nog even willen reageren op Gebouwd over de weerstandscapaciteit, en de vraag of wij niet die 1,6 waar we nu op zit te kunnen hanteren als het nieuwe minimum. En ik ben even op zoek naar de meerwaarde daarvan, want het hebben van een weerstand is een middel, geen doel op zich, en we scoren met 1,6 zitten we nu op ruim voldoende. En het heeft ook nadelen, zoals al door de hoogheemraad verteld werd. Het zit gewoon in geld vast. Uiteindelijk kun je oneindig blijven sparen, maar wanneer is het goed. Volgens mij wel een systeem opgetuigd waarin we verschillende classificaties hebben. We zitten nu in ruim voldoende, dus wat de VVD betreft zit je daar gewoon goed en hoeven we daar verder niks aan te doen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Oostvogels. Ik ga door naar de heer Heijboer.

De heer Heijboer: Ja, ik heb nog wel een verduidelijkende vraag over de beantwoording van de aanpassing van de KPI's over de waterkwaliteit. Ik ben blij dat de ambitie niet minder wordt. Dank daarvoor. Maar ik las op pagina 19 over de ecologische waterkwaliteit dat de huidige PI niet het juiste beeld zou geven voor de ontwikkeling van de waterecologie en dat er nieuwe PI's zijn opgesteld die gelden voor het jaar 2022, en hoe moet ik dat dan lezen? Want ik las het zodanig van dat de PI's aangepast worden op een haalbaar niveau. En dat leek mij dus dat het lager zou worden, dus daar zou ik graag een duidelijker antwoord op hebben. En ik had volgens mij nog geen antwoord gehad over het ene woordje over de vissterfte. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Heijboer. Dan stel ik voor dat we overgaan naar de beantwoording van de vragen die in tweede termijn nog gesteld zijn. De heer Egas.

De heer Egas: Ja dank u wel, voorzitter, en dus even een reactie op de vraag van de heer Van Boxmeer: u trekt het nu ook gelukkig wat breder en niet alleen naar energie- en klimaatneutraal, maar ook naar biodiversiteit en klimaatadaptatie. En daar staan inderdaad redelijk kleine bedragen voor genoemd. Dat is echt het programma waar het voor staat, en niet voor de maatregelen die we nemen waar wij weer zullen gaan kijken

hoe we dat wel inzichtelijk kunnen gaan maken zonder dat dat heel erg veel puzzelwerk voor de organisatie op zal moeten leveren, want dat is niet de doelstelling ervoor.

De heer Van Boxmeer: Mag ik dit claimen als een toezegging?

De heer Egas: Ik denk dat dat nog een stap te ver gaat, die claim als een toezegging, want wij gaan even kijken of we dat ergens makkelijk terug kunnen halen. Maar een toezegging zou zeggen dat ik het ga doen, en wij gaan even kijken of het kan.

De voorzitter: De heer Egas, dank voor de verduidelijking. Volgens mij zijn ook een paar vragen gesteld voor de heer Belt.

De heer Belt: Nou eentje. Laat ik heel kort zijn over het kleine stukje van de heer Simon. Ik deel dat, maar laten we daar verder in de volgende commissie over in gesprek gaan. Maar dan de vraag over de heer Heijboer over de PI's. Collega Ouwendijk die zei dat er een aantal KPI's nog aangepast zullen moeten worden. Voor waterkwaliteit is dat niet het geval, dat is reeds bij de begroting 2022 gedaan, en dat is gedaan op basis van het NIBE-SGBP pakket 3. En in de toelichting staat ook daarbij dat we in 2020 geconstateerd hebben dat die ecologische doelen niet passend waren voor het watersysteem van Delft, want omdat in de vorige periodes wij te weinig rekening gehouden hebben met onder andere het krappe watersysteem, een natuurlijke achtergrondbelasting bijvoorbeeld van bijvoorbeeld fosfaat. Ik bedoel je kan een heel laag fosfaatiniveau nastreven, maar als de natuur al heel veel fosfaat meegeeft dan is dat niet realistisch, dus vandaar dat die doelen toen, en wij noemen dat passend, gemaakt zijn en daar zijn die KPI's nu op aangepast.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Belt. Volgens mij mevrouw Koop. Heeft u nog behoefte?

Mevrouw Koop: Nou, nog een opmerking die is gemaakt over de vissterfte. Ja, op alle portefeuilles kan dat voorkomen. Ja, alles is natuurlijk in perspectief als er een ongeluk zodanig is dat je een grotere vissterfte verwacht en het valt in die zin mee, ja, dan kan je zeggen het is beperkt tot. Maar voor de lezer kan ik me ook wel voorstellen dat je dan denkt: nou beperkt tot, zet dan gewoon het objectief neer, en het was beperkt ... Nou ja, een ander woord. Dus daar gaan we naar kijken. Dank u wel.

De voorzitter: Dus ik noteer dat maar even als een toezegging dat we deze twee woorden zullen aanpassen.

De heer Van Boxmeer: Mijnheer de voorzitter, wie vraagt krijgt dus niet wat hij wil begrijp ik?

De heer Ouwendijk: Zo is dat. Wie vraagt wordt overgeslagen. Ja.

De heer Heijboer: Dank u wel.

De voorzitter: Dan kom ik tenslotte bij de heer Ouwendijk.

De heer Ouwendijk: Ja dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, ik wil toch nog even reageren op de laatste opmerking van de heer Verhage. Hier ontstaat een beetje de situatie dat uiteindelijk de uitkomst van het meetinstrument het doel op zich wordt, en dat is natuurlijk niet de bedoeling. Waar het om gaat is is Delfland in staat om de door haar geformuleerde risico's op een bepaalde manier af te dekken? En aan de voorkant is meegegeven dat moet in voldoende mate, en dat betekent dat we tussen de 1,0 en de 1,4 uit moeten komen. Uiteindelijk komen we ruimschoots hoger uit. En terecht heeft u een opmerking gemaakt: ja, maar je mag niet dat onverdeelde resultaat meerekenen. En zelfs als we dat niet meerekenen dan komen we op de 1,6 uit, en

dat is nog ruim voldoende. En ik merk ook hier in de commissie dat men ook zegt: ja, als je dat uitgangspunt haalt dan voldoe je eraan, dan kun je de risico's die je onderkent en benoemt heb die kun je daarmee coveren. Dus niet wat u zei: voldoende. Nee, het is ruim voldoende, dus het is meer dan. Uiteindelijk komen we dan nog eens een keer daarboven uit. Ja, ik kan daar niet zoveel meer over zeggen. Die 1,6 dat is geen richting geweest waar we opgestuurd hebben. We hebben gestuurd op 1,4, en we zijn wat hoger uitgekomen door omstandigheden die eerder geduid zijn. Dus dat is mijn reactie daarop.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ouwendijk voor uw reactie. Concluderend, goed geluisterd hebbend naar alle reacties zou ik aan de commissieleden willen voorstellen om de jaarstukken, jaarrekening et cetera door te geleiden naar de Verenigde Vergadering als hamerstuk. Akkoord? Prima. Dan sluiten we daarmee agendapunt – even kijken – 3 af.

4. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Is er nog een rondvraag? Wacht even. Ik moet even weer naar iBabs. En dan komen we bij het laatste punt, en dat is de rondvraag. Zijn er leden die behoefte hebben aan een rondvraag? Ik kijk even rond. Dat zie ik niet. Dan sluit ik de vergadering. Ik wil iedereen bedanken voor alle inbreng, en als het goed is, is er nog iets voor ... Het wordt nog klaargezet. We zijn iets te vroeg. Dank u wel iedereen. De vergadering is gesloten.